

ЕНЕРГЕТИКА

АНТИМОНОПОЛЬНИМ КОМІТЕТОМ УКРАЇНИ БУЛО СХВАЛЕНО ЗВІТ ПРО ПІЛОТНОГО ПРОЕКТУ З КОНТРОЛЮ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Метою Пілотного проекту було складення переліку заходів державної підтримки, які реалізувалися в енергетичній сфері у 2014 – 2015 роках, здійснення їх попередньої оцінки щодо наявності або відсутності ознак державної допомоги та надання пропозицій і рекомендацій надавачам державної допомоги.

Під час реалізації Пілотного проекту Комітетом проаналізовано 26 програм державної підтримки суб'єктам господарювання, яка надається у секторах вугільної промисловості, електроенергетики і нафтогазовому секторі. Складено Звіт та розроблено низку рекомендацій надавачам державної допомоги.

За результатами аналізу інформації, зібраної у ході реалізації Пілотного проекту, Комітетом розроблено рекомендації надавачам державної допомоги з метою приведення проаналізованих програм у відповідність із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а також на виконання міжнародних зобов'язань України відповідно до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Антимонopolний комітет запропонував Міненерговугілля, НКРЕКП, Мінрегіон, Мінекономрозвитку, Мінфіну, ДФС, Держенергоефективності:

- здійснити інвентаризацію чинних програм державної підтримки та внести пропозиції щодо скасування програм, які не застосовуються;

- надати інформацію про всі чинні програми державної підтримки для завершення/здійснення аналізу та надання висновків щодо яких у Комітеті неповна та/або відсутня інформація;
- вжити заходи, спрямовані на своєчасне повідомлення про всі існуючі станом на 02 серпня 2017 року програми державної підтримки;
- при розробці проектів нормативно-правових актів дотримуватися норм Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та зобов'язань України відповідно до умов Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію.

- АМКУ, Міненерговугілля, НКРЕКП, Мінекономрозвитку, Мінфіну:

- підготувати та подати на розгляд Уряду проект нормативно-правового акту щодо визначення критеріїв, за якими проводиться оцінка допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання в енергетичній сфері;

- АМКУ:
- здійснити заходи, спрямовані на створення попереднього реєстру програм державної допомоги суб'єктам господарювання в енергетичній сфері.

Звіт є вагомим внеском у розбудову системи моніторингу та контролю державної допомоги в Україні.

Впровадження ефективної системи контролю державної допомоги суб'єктам господарювання стане важливим кроком для України і призведе до закриття процедури врегулювання спору, порушеної Секретаріатом Енергетичного Співтовариства проти України..

Довідково: порушення у квітні 2014 року цієї процедури спричинено невиконанням Україною положень статей 6, 18(с) та 18(2) Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, якими зокрема передбачається, що будь-яка державна допомога на користь певних підприємств або певних енергоресурсів, яка спотворює або загрожує спотворити конкуренцію, не є сумісною з Договором та підлягає оцінці згідно з правилами ЄС.

Реалізацію Пілотного проекту з контролю державної допомоги в енергетичній сфері України Антимонopolний комітет здійснив за підтримки Секретаріату Енергетичного Співтовариства та Проекту Європейського Союзу «Гармонізація системи державних закупівель України із стандартами ЄС».

Звіт отримав позитивну оцінку від Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

АНТИМОНОПОЛЬНИМ КОМІТЕТОМ УКРАЇНИ СХВАЛЕНО ПРОЕКТ ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ "ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ПОВЕРНЕННЯ НЕЗАКОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ, НЕДОПУСТИМОЇ ДЛЯ КОНКУРЕНЦІЇ"

Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції" розроблено на підставі пункту 8 частини другої статті 8 та частини другої статті 14 Закону України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання". Проектом акта передбачається впровадження правового регулювання відносин між Антимонopolним комітетом України (як Уповноваженим органом з питань державної допомоги), надавачами незаконної державної допомоги та її отримувачами під час застосування процедури повернення незаконної державної допомоги.

Крім того, прийняття акта сприятиме виконанню Україною зобов'язань, взятих відповідно до частини першої статті 267 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС щодо прийняття національного законодавства про державну допомогу.

У проекті акту пропонується, зокрема, визначити:

- підстави для повернення незаконної державної допомоги;
- вимоги до рішення Уповноваженого органу щодо повернення незаконної державної допомоги;
- граничні строки для повернення незаконної державної допомоги;
- спосіб визначення обсягу незаконної державної допомоги, яка підлягає поверненню;
- дії отримувача незаконної державної допомоги для її повернення;
- наслідки невиконання рішення уповноваженого органу щодо повернення незаконної державної допомоги.

НОВИНИ

ДП «МА «БОРИСПІЛЬ» ОШТРАФОВАНО НА 12 780 354 ГРН

Антимонopolний комітетом України завершено слухання справи щодо зловживання ДП «МА «Бориспіль» монополічним становищем на ринку спеціалізованих послуг аеропорту.

На ДП «МА «Бориспіль» накладено штраф у розмірі 12 780 354 грн.

В чому звинуватили?

1. Вчинення дій, що могли призвести до обмеження конкуренції на ринках наземного обслуговування на території «Бориспіль», які полягли у необґрунтованій відмові у погодженні заявок на отримання сертифіката відповідності на здійснення аеропортової діяльності та зволіканні під час погодження внутрішньої документації ТОВ «Інтеравіа», необхідної для отримання сертифіката відповідності на здійснення аеропортової діяльності.

2. Встановлення плати за користування інфраструктурою аеропорту на необґрунтованому рівні.

Окрім штрафу:

1. Зобов'язали ДП «МА «Бориспіль» до 1 березня 2017 року припинити порушення шляхом приведення плати за користування інфраструктурою аеропорту та обладнанням, що не входить до інфраструктури, але при цьому використовується для надання послуг з наземного обслуговування, до економічно обґрунтованого рівня.

2. Зобов'язали ДП «МА «Бориспіль» до 1 березня 2017 року розмежувати рахунки на свою діяльність щодо управління інфраструктурою та регуляторну діяльність, з одного боку, та рахунки на надання послуг з наземного обслуговування, з іншого, не допускаючи після такого розподілу субсидіювання діяльності з наземного обслуговування за рахунок доходів, отриманих від своєї діяльності щодо управління інфраструктурою та регуляторної діяльності.

Читайте у випуску:

Ринки ПЕК та ЖКГ	2
Дистрибуція електроенергії	3
Моніторинг ринків нафти та нафтопродуктів	3
Дослідження щодо провайдерів кабельного ТБ	4
Пройзд у транспорті дорожце	4

АВІА РИНОК

"ДІАЛОГ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ З АВІАРИНКОМ Є ВІДКРИТИМ НА ПОСТІЙНІЙ ОСНОВІ", - ЮРІЙ ТЕРЕНТЬЄВ

Підкреслив Голова Антимонopolного комітету 23 січня 2017 року під час круглого столу «Шляхи розвитку конкуренції на ринках перевезень пасажирів авіаційним транспортом».

Юрій Терентьєв сфокусував роботу учасників круглого столу на наданні суб'єктами господарювання об'єктивної оцінки заходам, які Комітет проводить на ринках авіаперевезень та формулюванні представниками ринку кола проблем, на які Комітету необхідно звернути увагу.

Директор Департаменту досліджень і розслідувань ринків невикориснової сфери **Олеся Кратко** поінформувала присутніх про заходи, що здійснюються Комітетом, а саме: рішення, яким Державіаслужбу зобов'язано розробити та затвер-

дити нормативно-правовий акт, що встановлюватиме чіткі, прозорі та належні критерії доступу на ринки послуг з наземного обслуговування в аеропортах; рекомендації Державіаслужбі розробити процедуру, яка б передбачала механізм

анулювання прав на експлуатацію частот, які фактично не використовуються, або використовуються не в повному обсязі, для надання іншим авіаперевізникам дозволу на експлуатацію цих частот та про розгляд інших справ щодо поведінки окремих суб'єктів господарювання, яка має ознаки зловживання монополічним (домінуючим) стано-

вищем.

Суб'єкти господарювання відзначили поліпшення умов доступу на ринок авіаперевезень, а також звернулися з проханням розглянути питання деяких конкурентних переваг іноземних авіаперевізників, врахувати ризики учасників ринку, пов'язані з валютними складовими, умови доступу до іноземних аеропортів та інше.

Також під час зустрічі начальник відділу моніторингу державної допомоги **Євген Дудник** поінформув учасників заходу про впровадження із серпня 2017 року в Україні нового інституту права – системи моніторингу та контролю державної допомоги суб'єктам господарювання. Поява такого інституту зумовлена виконанням Україною зобов'язань, взятих нею відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Згідно з прийнятим законодавством Антимонopolний комітет визначено уповноваженим органом з питань державної допомоги суб'єктам господарювання. Комітетом вже

розроблено та прийнято процедурні підзаконні нормативно-правові акти щодо порядку подання та розгляду повідомлень про чинну і нову державну допомогу, розгляду справ про державну допомогу, проведення моніторингу державної допомоги тощо.

Також учасників круглого столу було повідомлено про наступні кроки Комітету з розроблення вторинного законодавства з питань державної допомоги суб'єктам господарювання, зокрема, критеріїв оцінки допустимості державної допомоги для конкуренції, експертів та суб'єктів господарювання закликано долучатись до цієї роботи.

Підбиваючи підсумки, **Юрій Терентьєв** відмітив позитивну динаміку в налагодженні конструктивного діалогу з суб'єктами ринку, подякував за інформування Комітету, зокрема щодо ситуації в міжрегіональних аеропортах, зазначив, що відомство сформує свою позицію з цього питання найближчим часом.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

ЕНЕРГЕТИКА: інформація щодо заходів вжитих органами АМКУ

Ключовою особливістю різних галузей економіки є той чи інший рівень монополізації. На конкурентних ринках діє об'єктивний закон попиту і пропозиції; на монополізованих - найбільші компанії мають ринкову владу встановлювати свої ціни, незважаючи на дії конкурентів та потреби споживачів.

Ринки ПЕК та ЖКГ характеризуються наявністю природних монополій та домінуючих суб'єктів, низькою еластичністю попиту, внаслідок відсутності замінників на товар (роботи, послуги), що реалізується на цих ринках. Тому розвиток конкуренції на цих ринках, виявлення, припинення та упередження порушень конкурентного законодавства діючими на них суб'єктами є одним з безумовних пріоритетів діяльності АМКУ.

Проведені Комітетом заходи

Наприкінці 2016 р. проведено круглий стіл присвячений розвитку конкуренції в електроенергетиці. За участю представників Верховної Ради України, органів виконавчої та місцевої влади, незалежних постачальників, учасників ринку. Присутні обговорили стан імплементації запропонованих АМКУ у червні заходів з

розвитку конкуренції та поточну ситуацію у сферах електропостачання електроенергії та приєднання до мереж.

Присутнім було повідомлено **за останні 3 роки Комітет припинив 150 порушень в діях електропередавальних організацій на цих ринках.**

Учасники круглого столу дійшли згоди, що спрощення доступу та приєднання до мереж матиме позитивний ефект не тільки на ринках електроенергетики, але й в цілому на всіх ринках України.

Разом з тим, кардинальні зміни в конкурентному середовищі відбудуться після імплементації Третього енергопакету ЄС та прийняття законопроекту №4493 «Про ринок електрич-

ної енергії».

Учасники круглого столу погодились, що законодавство у сферах доступу та приєднання до мереж потребує комплексних та системних змін, які стануть фундаментом для впровадження повномасштабного ринку.

За результатами круглого столу Комітет звернувся до Президента, Кабінету Міністрів, Верховної Ради, НКРЕКП та Міненерговугілля з пропозиціями вжити заходи щодо розвитку конкуренції у сферах постачання електроенергії та доступу до мереж, зокрема:

1. Внести до Правил приєднання зміни, які стосуються забезпечення постійного та безперешкодного доступу замовника до інформації щодо стану надання послуги з приєднання та дати завершення її надання, яку буде розміщено на офіційному веб-сайті електропередавальної організації;

2. Усунути фактори, що перешкоджають отриманню послуги з приєднання замовниками, електроустановки яких розташовані на території, що підлягає комплексній забудові.

3. Зобов'язати електропередавальні організації обирати виконавців комплексу робіт із будівництва електроустановок зовнішнього

електрозабезпечення замовника на конкурсних засадах.

4. Затвердження Типової форми договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та електропередавальною організацією на заміну Примірний;

5. Ввести обов'язковий електронний документообіг з використанням електронних цифрових підписів для електропередавальних організацій під час роботи з постачальниками електричної енергії за нерегульованим тарифом;

6. Встановити вичерпний та обов'язковий для застосування перелік випадків, у яких електропередавальна організація має право відмовити у погодженні документів, необхідних для здійснення діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом.

Одночасно, 26 найбільших електропередавальних організацій України були включені до графіків проведення планових виїзних перевірок дотримання законодавства про захист економічної конкуренції на 2017 рік. Перевірки

225 **СКАРГ**
надійшли до Департаменту з питань оскаржень рішень у сфері державних/публічних закупівель АМКУ в січні 2017 року.

На 154 скарги опрацьовано **більше** ніж у січні 2016 року.

Показники наведено з урахуванням дії двох законів про державні та публічні закупівлі.

24 **ЗАСІДАНЬ**
Проведено органом оскаржень АМКУ в січні 2017 року.

У порівнянні з січнем 2016 року (було проведено 18 засідань), проведено на 6 засідань більше.

Показники наведено з урахуванням дії двох законів про державні та публічні закупівлі.

422 **РІШЕНЬ**
Прийнято Органом оскарження АМКУ в січні 2017 року.

На 273 рішення опрацьовано **більше** ніж у січні 2016 року.

Показники наведено з урахуванням дії двох законів про державні та публічні закупівлі.

ЕНЕРГЕТИКА: інформація щодо заходів вжитих органами АМКУ

обленерго заплановані на другий квартал 2017 р. При проведенні перевірок органи Комітету приділятимуть особливу увагу дотриманням обленерго конкурентного законодавства при забезпеченні доступу ПНТ до місцевих локальних електричних мереж.

Крім того, Тимчасова адміністративна колегія Комітету розглянула справу про порушення ПАТ «Київенерго» законодавства про захист економічної конкуренції, розпочату Київським обласним територіальним відділенням Комітету.

За результатами розгляду матеріалів справи встановлено, що ПАТ «Київенерго» створювало перешкоди доступу постачальникам за нерегульованим тарифом (ПНТ), зокрема, ТОВ «ЕК ЕНОЛЛ» та ПрАТ «Карбон» на ринок постачання електричної енергії.

ПАТ «Київенерго» обмежувало ПНТ у виборі ними потенційних споживачів та позбавило їх можливості здійснювати господарську діяльність у місті Києві, зокрема, шляхом висування необґрунтованих вимог до проекту договору на розподіл електроенергії.

Такі дії ПАТ «Київенерго» визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополічним становищем на ринку передачі (розподілу) електричної енергії власними

місцевими локальними електромережами на території міста Києва. За вказане порушення на ПАТ «Київенерго» оштрафовано на понад 17 млн.грн.

За ініціативи Антимонопольного комітету України 20 грудня 2016 року відбувся круглий стіл на тему: «Теплопостачання: проблемні питання та шляхи щодо їх врегулювання» у форматі веб-конференції зі всіма регіонами України, на якому обговорювались питання, щодо: відмови теплопостачальних організацій в укладенні прямих договорів зі споживачами (мешканцями квартир) на послуги з централізованого опалення та гарячого водопостачання; застосування розрахункових тарифів на централізоване опалення; визначення плати за місяця загального користування, зокрема за умови наявності квартирних засобів обліку теплової енергії.

За результатами круглого столу з метою недопущення порушень законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України листом звернувся до Кабінету Міністрів України з пропозицією доручити Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розробити та в подальшому внести на розгляд до Кабінету Міністрів Украї-

ни, а саме;

1) проект постанови щодо внесення змін до Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630, який врегульовуватиме питання правовідносин між теплопостачальними організаціями, що надають послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води, балансоутримувачами та споживачами послуг із врахуванням різних категорій споживачів (власник квартири у багатоквартирному будинку, власник приватного будинку садибного типу, гуртожиток/мешканець гуртожитку, ЖБК, ОСББ, управитель багатоквартирного будинку, юридична особа тощо);

2) проект постанови щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 865 «Про особливості нарахування плати за надану послугу з централізованого опалення населенню у разі відсутності у квартирі (будинку садибного типу) та на вводах у багатоквартирний будинок засобів обліку теплової енергії в опалювальний сезон 2016/17 року», згідно з яким передбачити для споживачів, будинки яких не обладнані засобами обліку, при нарахуванні плати за надану послугу з централізованого

опалення, враховувати середньозважений обсяг споживання теплової енергії за типовістю будинків;

3) форми Типових договорів про надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води для різних категорій споживачів та Типового договору про надання послуг з опалення місць загального користування.

Також Комітет у листі до Кабінету Міністрів України запропонував доручити Мінрегіону внести зміни до Методики розрахунку кількості теплової енергії, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків, визначення плати за їх опалення, затвердженої наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 31.10.2006 № 359, зокрема, визначити: поняття «місця загального користування»; алгоритм розрахунку вартості опалення місць загального користування із врахуванням категорій споживачів послуг з централізованого опалення місць загального користування (алгоритм розрахунку вартості у багатоквартирних будинках, в яких є квартири, як з індивідуальним газовим або електричним опаленням, так і квартири, обладнані лічильниками теплової енергії).

ЕНЕРГЕТИКА

АМКУ РЕКОМЕНДУВАВ НАЦІОНАЛЬНІЙ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ ПРИПИНИТИ ДІЇ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ, УСУНУТИ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ЦИХ ПОРУШЕНЬ І УМОВ, ЩО ЇМ СПРИЯЮТЬ

Таке рішення Комітет схвалив на засіданні 24 січня 2017 року.

Комітет рекомендує:

1. Скасувати протокольне рішення № 5 відкритого засідання НКРЕКП (витяг з протоколу від 20.08.2015 № 61), яким визначено чотири провідні аудиторські компанії, а саме: Deloitte, Pricewaterhouse Coopers, Ernst & Young, KPMG, що мають залучатись для здійснення незалежної оцінки активів ліцензіатів з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та/або з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, які прийняли рішення про перехід до стимулюючого регулювання тарифів на електроенергію (пункт 3).

2. Повідомити суб'єктів оціночної діяльності про скасування цього протокольного рішення. Термін розгляду рекомендацій – 30-денний строк з дня їх отримання.

Комітет за результатами дослідження встановив, що визначення НКРЕКП чотирьох провідних аудиторських компаній (Deloitte, Pricewaterhouse Coopers, Ernst & Young, KPMG) обмежує коло та доступ учасників ринку оціноч-

ної діяльності для проведення незалежної оцінки активів суб'єктів електроенергетики. Наявність у суб'єкта господарювання аудиторського досвіду не є рівнозначним професіональному досвіду з оцінки.

Водночас ні Законом про оцінку, ні Методикою, ні іншими нормативно-правовими актами Фонду державного майна України, який є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику, зокрема, у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, не встановлено обмежень для суб'єктів оціночної діяльності щодо проведення незалежної оцінки певних активів, зокрема, суб'єктів електроенергетики. Також відсутні рекомендації або вимоги НКРЕКП щодо кваліфікації оцінювачів, стажу роботи та складу суб'єктів оціночної діяльності, які можуть бути залучені до проведення такої оцінки.

Для довідки:

Станом на 01 грудня 2016 року Фонд видав 828 сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності. За результатами розгляду пропозицій Комітету Віце-прем'єр-міністром України – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Зубком надано доручення від 23.01.2017 № 84/1/1-17 Мінрегіону, Мінекономрозвитку, ДРС та НКРЕКП розглянути пропозиції Комітету та про результати проінформувати КМУ та Комітет, а також у разі необхідності підготувати та подати в установленому порядку КМУ узгоджені пропозиції щодо вирішення порушених питань.

Комітетом було проведено круглий стіл за участю представників центральних органів державної влади, учасників та експертів ринку, на тему «Стан розвитку конкуренції на ринку постачання природного газу для потреб побутових споживачів».

У заході взяли участь представники Верховної Ради України, Міненерговугілля, Мінрегіону, Мінфіну, НКРЕКП, суб'єктів та експертів ринку.

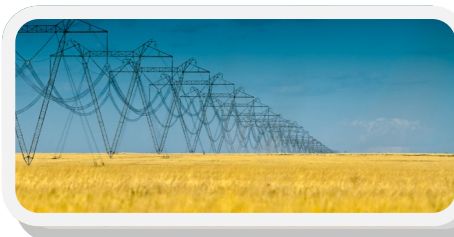
У ході обговорення учасники круглого столу дійшли згоди, що забезпечення доступу незалежних постачальників на ринок природного газу для потреб побутових споживачів матиме позитивний ефект на ринок в цілому, а також погодились з необхідністю врегулювання проблемних питань, шляхом внесення змін до відповідних нормативно-правових актів.

За результатами зустрічі Антимонопольний комітет звернувся до Кабінету Міністрів України з пропозиціями доручити відповідним органам державної влади вжити заходи для повноцінного функціонування ринку природного газу на засадах вільної конкуренції та з дотриманням принципів пропорційності, прозорості та недискримінації, зокрема:

розробити проект змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2015 № 758 щодо можливості покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів господарювання, з метою доступу незалежних постачальників на ринок постачання природного газу для потреб споживачів та подати на розгляд Кабінету Міністрів України;

розробити критерії вибору суб'єктів, на яких покладаються спеціальні обов'язки, та подати на затвердження до Кабінету Міністрів України;

розробити механізм монетизації субсидій для пільгових категорій споживачів або розробити

проект змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2004 № 20 щодо можливості проведення розрахунків по пільговим категоріям споживачів із незалежними постачальниками та подати на розгляд Кабінету Міністрів України;

розробити порядок розрахунку граничної роздрібної ціни на природний газ для побутових споживачів, з урахуванням обсягів природного газу, що видобувається ПАТ «Укргазвидобування» та внести на розгляд Кабінету Міністрів України.

Враховуючи зазначене, АМКУ вживає комплексних та системних заходів щодо розвитку добросовісної конкуренції, недопущення, виявлення та припинення порушень на ринках паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства.

147

ПОРУШЕНЬ припинено

Органами Комітету протягом

січня 2017 року.

Порушень законодавства про захист економічної конкуренції відповідно до Законів України "Про захист економічної конкуренції", "Про захист від недобросовісної конкуренції".

34

ПОЗОВІВ

органами Комітету складено та надіслано до Господарського суду про стягнення штрафів, пені та незаконно одержаного прибутку, протягом січня 2017 року, що у 2,27 разів більше, ніж за січень 2016 року (за відповідний період 2016 року – 15 позовів).

50

РЕКОМЕНДАЦІЙ надано

У січні 2017 року органами Комітету органам державної влади та органам місцевого самоврядування щодо вжиття заходів, спрямованих на розвиток підприємництва та конкуренції, що у 2,17 разу більше, ніж за січень 2016 року (за аналогічний період 2016 року відповідно 23).

ЕНЕРГЕТИКА

ЗАМКУ ЗАПРОВАДЖУВАТИМЕ КОМПЛЕКСНИЙ ТА СИСТЕМНИЙ МОНІТОРИНГ РИНКІВ НАФТИ ТА НАФТОПРОДУКТІВ

25 січня 2017 року в Комітеті відбулось засідання Робочої групи з впровадження та забезпечення функціонування системного моніторингу ринків нафти та нафтопродуктів за

участю представників Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, асоціації «Об'єднання операторів ринку нафтопродуктів України».

Під час засідання опрацьовувався перелік показників, джерел та періодичності їх надходження для створення системи моніторингу ринків нафти та нафтопродуктів. Зокрема, обговорювалося питання щодо доцільності використання цінкових котирувань на українських біржах в якості індикатора кон'юнктури роздрібних ринків нафтопродуктів.

Нагадуємо, що за результатами міжвідомчої наради з обговорення можливих шляхів підвищення рівня конкуренції на вітчизняних ринках нафти, бензину, дизельного пального, скрапленого газу та забезпечення їх прозорості, яка відбулася 21 грудня 2016 року в Антимонопольному комітеті України, було створено робочу групу.

Під час обговорення учасники наради дійшли згоди щодо необхідності запровадження в Україні комплексного та системного моніторингу ринків нафти

та нафтопродуктів, що сприятиме усуненню існуючої інформаційної асиметрії на ринках роздрібної торгівлі світлими нафтопродуктами та підвищенню транспарентності цих ринків.

ДИСТРИБУЦІЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ - ОДИН З ПРІОРИТЕТІВ ДІЯЛЬНОСТІ АМКУ У 2017 РОЦІ

26 найбільших електропередавальних організацій України включені до графіків проведення планових виїзних перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції на 2017 рік.

Перевірки обленерго заплановані на другий квартал 2017 року. При проведенні перевірок органи АМКУ приділятимуть особливу увагу дотриманням обленерго конкурентного законодавства при забезпеченні доступу ПНТ до місцевих локальних електричних мереж.

Незалежні постачальники, якщо їх права та інтереси було порушено внаслідок дій (бездіяльності) електропередавальних організацій, що можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть звернутись до органів АМКУ із заявою, оформленою відповідно до пункту 18 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Одночасно правозастосовча практика АМКУ свідчить, що значна кількість зловживань на ринках електроенергії обумовлена недосконалістю законодавства.

Тому з урахуванням результатів круглого столу, який відбувся 15 грудня 2016 року, АМКУ звернувся до Прем'єр-міністра України та Голови Верховної Ради

України з проханням вжити, в межах компетенції, заходів щодо створення сприятливого законодавчого підґрунтя для розвитку конкуренції та підвищення прозорості доступу й приєднання до електромереж.

З листом АМКУ до Прем'єр-міністра України можна ознайомитись [тут](#).

З листом АМКУ до Голови Верховної Ради України можна ознайомитись [тут](#).

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

АМКУ РЕКОМЕНДОВАНО БАНКАМ ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАЛЕЖНЕ ІНФОРМУВАННЯ КЛІЄНТІВ ПРО УМОВИ ТА ВАРТІСТЬ НАДАННЯ ДОДАТКОВИХ ПОСЛУГ

Антимонопольним комітетом України рекомендовано банківським установам забезпечити належне інформування своїх клієнтів (фізичних осіб) про умови та вартість надання додаткових послуг банку, пов'язаних з банківськими послугами, та не допускати зміни умов і вартості додаткових послуг в односторонньому порядку протягом строку дії такого договору.

Таке рішення Комітет схвалив на засіданні 31 січня 2017 року.

До банку за отриманням довідок звертаються клієнти, яким потрібна інформація, зокрема, про суму коштів на депозитному рахунку та сплачені відсотки, відсутність кредитів у банку, про погашення кредиту та в інших випадках.

Зазначена інформація надається банками на запит клієнтів у окремих довідках, за кожну з яких, залежно від тарифної політики банку, може утримуватися плата.

Потенційно ринок банківських послуг налічує достатню кількість учасників і у споживачів є вибір надавача необхідних їм послуг.

Клієнти банку (вкладники, позичальники) на момент укладання кредитного/депозитного договору обізнані щодо умов та вартості надання банківських послуг. Водночас вони можуть бути не поінформовані про вартість інших послуг банку (пов'язаних з отриманням основної банківської послуги), зокрема, довідки та їх вартість (зміну вартості).

Враховуючи споживчі характеристики довідок та джерела, з яких їх може отримати фізична особа – клієнт банку, дії банків у вигляді зміни умов та вартості інших послуг, зокрема довідок, в односторонньому порядку без узгодження з іншою стороною впродовж дії договору, можуть призводити до порушення законодавства про захист економічної конкуренції та до ущемлення інтересів споживачів..

Про результати розгляду зазначених рекомендацій банки зобов'язані повідомити Комітет у 30-денний строк з дня їх отримання.

ІНАУ ЗВЕРНУВСЯ ДО ПРОВАЙДЕРІВ ПРОГРАМНОЇ ПОСЛУГИ І АМКУ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАГРУПАМИ ПЛАТИ ЗА РЕТРАНСЛЯЦІЮ ТЕЛЕКАНАЛІВ

Правління ІНАУ звернулось до членів ІНАУ та Учасників ДП «УкрМОТ» з пропозицією про сприяння у направленні заяв-звернень та скарг громадян-абонентів програмної послуги до органів державної влади, посадових і службових осіб цих органів, Народних депутатів України у зв'язку з впровадженням керівництвом найбільших медіагруп з 01.01.2017 плати за ретрансляцію ефірних телеканалів в мережах провайдерів програмної послуги.

Тим часом Антимонопольний комітет України продовжує дослідження питання наявності порушень у діях медіа-груп і операторів (провайдерів) кабельного телебачення. В рамках цього дослідження ІНАУ підготувала інформацію на вимогу АМКУ про позицію ІНАУ у питанні впровадження з 01.01.2017 плати за ретрансляцію каналів 4-х медіагруп провайдерами програмної послуги, див. Лист №04 від 05.01.2017 АМКУ - Інформація на вимогу від 26.12.2016 № 130-29.3/09-13801

ІНАУ вважає, що органи Антимонопольного комітету України мають вжити передбачених законодавством заходів, спрямованих на упередження порушень медіагрупами законодавства про захист економічної конкуренції

відносно операторів, провайдерів телекомунікацій та недопущення застосування медіагрупами непрозорих комерційних умов і нав'язування ними додаткових зобов'язань, які не стосуються предмета угод.

АМКУ НАДАЄ РОЗ'ЯСНЕННЯ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ТАРИФІВ НА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

У зв'язку з резонансом у засобах масової інформації та надходженням до органів Антимонопольного комітету України численних звернень громадян щодо підвищення тарифів на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на приміських та міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутах, Комітет надає роз'яснення для всіх зацікавлених осіб.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про автомобільний транспорт» державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту реалізується шляхом проведення центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, зокрема тарифної політики на автомобільному транспорті.

Відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать повноваження щодо встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, зокрема, тарифів на транспортні послуги.

Згідно зі статтею 6 Закону України «Про автомобільний транспорт» обласні державні адміністрації та органи місцевого самоврядування відповідно формують у приміському та міжміському сполученні мережу автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території області, та міських автобусних маршрутів загального користування, а також здійснюють, в межах своїх повноважень, контроль за дотриманням законодавства у

сфері автомобільного транспорту на відповідній території.

На виконання Закону України «Про автомобільний транспорт» обласні та районні державні адміністрації та органи місцевого самоврядування проводять конкурси і укладають договори з переможцями, здійснюють контроль за виконанням умов цих договорів. Водночас, однією із суттєвих і невід'ємних умов договору має бути ціна (вартість проїзду), оскільки перевізники під час проведення конкурсу для визначення відповідного перевізника на автобусних маршрутах загального користування мають змагатися між собою, в тому числі за допомогою пропозиції встановлення

відповідної вартості послуг перевезення.

У такий спосіб відповідні органи влади та органи місцевого самоврядування, які є організаторами пасажирських перевезень на відповідній території, повністю відповідають за організацію належного перевезення пасажирів, визначення на конкурсних умовах перевізників, укладання договорів з такими перевізниками та контролю за дотриманням вказаними

перевізниками відповідних умов перевезень і державних соціальних стандартів.

Отже, питання щодо ціноутворення на послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, що виконують рейси на територіях відповідних областей, лежить у площині контролю договірних взаємовідносин між автомобільними перевізниками, відповідними обласними, районними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

Враховуючи викладене, зазначені питання відносяться до компетенції відповідних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Однак, окремі державні адміністрації усуваються від виконання повноважень щодо проведення тарифної політики, покладених на них законодавством, посилюючись на вилучення з додатку до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 пункту щодо встановлення обласними державними адміністраціями тарифів на перевезення пасажирів і багажу автобусами, які працюють у звичайному режимі руху, в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні.

Наразі органами Антимонопольного комітету України досліджується питання щодо ситуації, яка склалась із самоусуненням відповідних державних адміністрацій щодо контролю за тарифами на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на приміських та міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутах.

АМКУ НАДАВ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ УКРАЇНИ

Антимонопольний комітет рекомендує Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру не обмежувати перелік програмних продуктів, які можуть використовуватись нотаріусами для підключення до Державного земельного кадастру, та вжити заходи щодо розширення переліку засобів криптографічного захисту інформації, що використовують в тому числі нотаріуси для доступу до Кадастру. Про це повідомляє прес-служба АМКУ.

Обов'язкові для розгляду рекомендації Комітет схвалив на своєму засіданні 17 січня 2017 року. Термін їх розгляду – 30 днів з дня їх отримання.

Рекомендації надані за результатом проведеного Комітетом дослідження відповідності вимогам конкурентного законодавства дій Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр) і ДП «Центр державного земельного кадастру» (далі – ДП «Центр ДЗК»), які полягають у нав'язуванні програмного забезпечення конкретних виробників.

Надання нотаріусам доступу до Кадастру здійснюється за допомогою програмного забезпечення шляхом підключення до Кадастру з використанням телекомунікаційних каналів зв'язку та електронного цифрового підпису.

Держгеокадастром, як держателем Кадастру, та ДП «Центр ДЗК», як його адміністратором, прийняті рішення, якими закріплено використання для доступу до Кадастру конкретного програмного забезпечення, володільцем авторських прав на яких є ТОВ «Криптософт» та ПрАТ «Інститут інформаційних технологій». Це призвело до отримання зазначеними суб'єктами переваг порівняно з іншими виробниками програмного забезпечення та до відсутності можливості вибору нотаріусами програмного забезпечення.

При цьому, як свідчить отримана інформація, інші програмні продукти, які мають експертний висновок Адміністрації Держспецзв'язку за результатами державної експертизи у галузі криптографічного захисту інформації, можуть використовуватись для доступу до Кадастру шифрованим (захисним) каналом.

Тому, з метою створення рівних умов для виробників програмних продуктів та розширення кола засобів криптографічного захисту інформації, що можуть використовуватись користувачами (нотаріусами) для захищеного доступу до Кадастру, потребують перегляду документи, що регламентують створення, роботу та доступ до комплексної системи захисту інформації автоматизованої системи державного земельного кадастру в частині визначення в них вимог та критеріїв до засобів криптографічного захисту інформації, що можуть використовуватись нотаріусами, а не зазначення конкретних назв таких програмних продуктів.

Очікуваним результатом виконання рекомендацій, зокрема, є можливість вибору нотаріусами програмного забезпечення для доступу до Кадастру; забезпечення конкуренції між виробниками програмних продуктів; зниження вартості програмних продуктів для доступу нотаріусів до Кадастру; розвиток ринку; покращення умов співпраці